

5. INTEGRALNI PREVOD DIREKTIVE 78/659/EEC

originalni naslov: Council Directive of 18 July 1978 on the quality of fresh waters needing protection or improvement in order to support fish life (78/659/EEC)

objavljena: Official Journal OJ L 222, 14.8.1978, str.1.

DIREKTIVA SAVETA od 18. jula 1978. o kvalitetu slatkih voda kojima je potrebna zaštita ili poboljšanje radi obezbeđenja života riba (78/659/EEC)

SAVET EVROPSKE ZAJEDNICE,

imajući u vidu Ugovor o uspostavljanju Evropske ekonomske zajednice, a naročito njegove članove 100 i 235,

imajući u vidu predlog Komisije,

imajući u vidu mišljenje Evropskog Parlamenta ⁽¹⁾,

imajući u vidu mišljenje Evropskog Ekonomskog i Socijalnog Komiteta ⁽²⁾,

Obzirom da zaštita i poboljšanje životne sredine zahteva konkretne mere u zaštiti voda od zagađivanja, uključujući vode pogodne za život riba;

Obzirom da je potrebno, sa ekološkog i ekonomskog stanovišta, sačuvati riblju populaciju od raznih štetnih posledica ispuštanja zagađujućih supstanci u vode, na primer smanjenje broja riba određenih vrsta a u nekim slučajevima i nestajanje izvesnog broja ovih vrsta;

Obzirom da akcioni programi Evropske zajednice o životnoj sredini iz 1973 ⁽³⁾ i 1977 ⁽⁴⁾ predviđaju da se ciljevi kvaliteta zajednički utvrde postavljanjem različitih zahteva koje životna sredina mora da ispuni, *inter alia*, određivanjem parametara za vodu, uključujući vode pogodne za slatkovodne ribe;

Obzirom da svaka razlika između odredbi koje se primenjuju ili koje su u pripremi u državama članicama, a odnose se na kvalitet voda pogodnih za život riba u raznim državama članicama, može stvoriti nejednake uslove konkurencije i zbog toga, direktno utiče na funkcionisanje zajedničkog tržišta; obzirom da je prema članu 100 Ugovora neophodno usklađivanje zakona;

Obzirom da je primenom odredbi šireg opsega potrebno povezati ovo usklađivanje zakona sa akcijom Zajednice, radi postizanja jednog od ciljeva Zajednice u oblasti zaštite životne sredine i poboljšanja kvaliteta života; obzirom da se određene specifične odredbe moraju doneti s tim u vezi; obzirom da treba primeniti član 235 Ugovora, pošto ovlašćenja potrebna za ovu svrhu nisu predviđena Ugovorom;

Obzirom da će, da bi se postigli ciljevi Direktive, države članice morati da imenuju vode na koje će se ona primeniti i da utvrde granične vrednosti koje odgovaraju određenim parametrima; obzirom da će se preduzeti akcija kojom će se osigurati da vode tako identifikovane budu usaglašene sa ovim vrednostima u roku od pet godina od njihovog imenovanja;

Obzirom da treba doneti odredbe po kojima će vode pogodne za život riba, pod određenim uslovima, biti smatrane da odgovaraju relevantnim parametarskim vrednostima čak iako se određen procenat uzetih uzoraka ne slaže sa granicama specificiranim u Aneksu;

Obzirom da bi trebalo osigurati da se kvalitet vode pogodne za život riba proverava, treba uzimati minimalni broj uzoraka i vršiti merenja parametara navedenih u Aneksu; obzirom da to uzorkovanje može biti smanjeno ili diskontinualno u vezi kvaliteta vode;

Obzirom da su određene prirodne okolnosti izvan kontrole država članica i da je stoga u određenim slučajevima neophodno predvideti mogućnost izuzeća od ove Direktive;

⁽¹⁾ OJ Br. C 5, 8.1.1975, str. 62

⁽²⁾ OJ Br. C 108, 15.5.1975, str. 76

⁽³⁾ OJ Br. C 112, 20.12.1973, str. 3

⁽⁴⁾ OJ Br. C 139, 13.6.1977, str. 3

Obzirom da tehnički i naučni progres mogu učiniti neophodnim brza prilagođavanja određenih zahteva navedenih u aneksima ove Direktive; obzirom da, radi olakšanja uvođenja mera koje se za ovu svrhu zahtevaju, treba utvrditi proceduru uspostavljanja bliske saradnje između država članica i Komisije; obzirom da takva saradnja treba da se ostvari u Komitetu za prilagođavanje tehničkom i naučnom progresu;

JE USVOJIO OVU DIREKTIVU:

Član 1

1. Ova Direktiva se odnosi na kvalitet slatkih voda i primenjuje se na one vode koje su države članice imenovala kao vode koje zahtevaju zaštitu ili poboljšanje radi obezbeđenja života riba.
2. Ova Direktiva se neće primenjivati na prirodne ili veštačke ribnjake koji se koriste za intenzivan uzgoj riba.
3. Cilj ove Direktive je da zaštiti ili poboljša kvalitet onih tekućih ili stajaćih slatkih voda koje su pogodne ili koje bi mogle, ako se zagađivanje smanji ili eliminiše, postati pogodne za obezbeđenje života riba koje pripadaju:
 - domaćim vrstama koje nudi prirodan diverzitet, ili
 - vrstama čije je prisustvo od strane nadležnog organa države članice ocenjeno kao poželjno u svrhu upravljanja vodama.
4. U svrhe ove Direktive:
 - salmonidne vode će značiti vode koje su pogodne ili bi mogle biti pogodne za ribe koje pripadaju vrstama kao što su losos (*Salmo salar*), pastrmka (*Salmo trutta*), lipljan (*Thymallus thymallus*) i belica (*Coregonus*),
 - ciprinidne vode će značiti vode koje su pogodne ili bi mogle biti pogodne za ribe koje pripadaju vrstama kao što su ciprinide (*Cyprinidae*), ili druge vrste kao štuka (*Esox lucius*), smuđ (*Perca fluviatilis*) i jegulja (*Anguilla anguilla*).

Član 2

1. Fizički i hemijski parametri koji se primenjuju za identifikaciju voda od strane država članica navedeni su u Aneksu I.
2. U svrhe primene ovih parametara, vode se dele na salmonidne i ciprinidne vode.

Član 3

1. Države članice će, radi imenovanja voda, utvrditi vrednosti parametara navedenih u Aneksu I, prema vrednostima datim u koloni G ili u koloni I. One će ispoštovati i komentare sadržane u svakoj od ove dve kolone.
2. Države članice neće utvrditi vrednosti manje stroge od vrednosti iz kolone I Aneksa I i nastojaće da se pridržavaju vrednosti kolone G, vodeći računa o principu postavljenom u članu 8.

Član 4

1. Kao prvo, države članice će u roku od dve godine od usvajanja ove Direktive imenovati salmonidne i ciprinidne vode.
2. Države članice mogu naknadno vršiti dodatna imenovanja.

3. Države članice mogu preinačiti imenovanje određenih voda zbog faktora koji su bili nepredvidivi u vreme imenovanja, vodeći računa o principu postavljenom u članu 8.

Član 5

Države članice će u roku od šest godina nakon imenovanja prema članu 4, uspostaviti programe za smanjenje zagađivanja i za osiguranje da imenovane vode budu usaglašene sa obema vrednostima koje su države članice ustanovile u skladu sa članom 3 i primedbama sadržanim u kolonama G i I iz Aneksa.

Član 6

1. U svrhe implementacije člana 5, imenovane vode će se smatrati usaglašenim sa odredbama ove Direktive ako uzorci tih voda, uzeti sa minimalnom učestalošću specificiranom u Aneksu I na istom mestu uzorkovanja tokom 12 meseci, pokažu da zadovoljavaju obe vrednosti koje su države članice ustanovile u skladu sa članom 3 i primedbama sadržanim u kolonama G i I Aneksa I, kako sledi:

- 95% uzoraka za parametre: pH, BPK₅, nejonizovani amonijak, ukupan amonijum, nitriti, ukupan zaostali hlor, ukupan cink, i rastvoreni bakar. Ako je učestalost uzorkovanja manja od jednog uzorka mesečno, i gore pomenute vrednosti i primedbe moraće se poštovati za sve uzorke;
- procenti navedeni u Aneksu I za parametre: temperatura i rastvoreni kiseonik,
- prosečne koncentracije utvrđene za parametar: suspendovane materije.

2. Slučajevi u kojima vrednosti utvrđene od strane države članice u skladu sa članom 3 ili primedbe sadržane u kolonama G i I Aneksa I nisu ispoštovani, a rezultat su poplava ili drugih prirodnih nepogoda, neće se uzeti u razmatranje pri obračunu procenta za paragraf 1.

Član 7

1. Nadležni organ u državi članici sprovodiće postupke uzorkovanja. Najmanja učestalost postavljena je u Aneksu I.

2. Ako nadležni organ utvrdi da je kvalitet imenovanih voda znatno bolji od kvaliteta koji bi rezultirao iz primene vrednosti utvrđenih u skladu sa članom 3 i primedbama sadržanim u kolonama G i I Aneksa I, učestalost uzorkovanja može biti smanjena. Ukoliko nema zagađivanja ni rizika po pogoršanje kvaliteta voda, nadležni organ može odlučiti da nije neophodno uzorkovanje.

3. Ako uzorkovanje pokaže da nisu ispoštovane vrednosti utvrđene u skladu sa članom 3 ili primedbe sadržane u kolonama G i I Aneksa I, država članica će utvrditi da li je to rezultat slučajnosti, prirodne pojave ili zagađivanja i usvojiće odgovarajuće mere.

4. Nadležni organ svake države članice utvrdiće na osnovu lokalnih uslova životne sredine, svaku tačku uzorkovanja, udaljenost od ove tačke do najbliže tačke gde se ispuštaju polutanti i dubinu zahvatanja uzoraka.

5. Određene referentne metode analiza navedenih parametara date su u Aneksu I. Laboratorije koje koriste druge metode će osigurati da dobijeni rezultati budu ekvivalentni ili uporedivi sa rezultatima metoda navedenih u Aneksu I.

Član 8

Primena mera preduzetih u skladu sa ovom Direktivom ne sme ni u kom slučaju da dovede, direktno ili indirektno, do povećanja zagađenja u slatkim vodama.

Član 9

Države članice mogu, bilo kada, za imenovane vode utvrditi strožije vrednosti od vrednosti navedenih u ovoj Direktivi. Takođe, mogu da utvrde odredbe koje se odnose na dodatne parametre koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom.

Član 10

Kada slatke vode prelaze ili formiraju državne granice između država članica i kada jedna od tih država razmatra imenovanje tih voda, države će se konsultovati kako bi se odredile granice takvih voda do kojih bi se Direktiva mogla primeniti i utvrdile posledice koje će proisteći zbog primene opštih ciljeva kvaliteta; ove posledice određiće, nakon formalnih konsultacija, svaka od tih država. Komisija može učestvovati u ovim pregovorima.

Član 11

Država članica može odstupiti od ove Direktive:

- (a) u slučaju određenih parametara označenim sa (0) u Aneksu I: usled izuzetnih vremenskih ili specijalnih geografskih uslova;
- (b) ako su imenovane vode podvrgnute prirodnom obogaćivanju nekim supstancama, pa vrednosti iz Aneksa I nisu ispoštovane.

Prirodno obogaćivanje označava proces pri kome, bez intervencije čoveka, dato vodno telo prima iz zemlje određene supstance sadržane u njoj.

Član 12

Dopune neophodne za prilagođavanje naučnom i tehničkom progresu:

- G vrednosti za parametre, i
- metoda analiza,

sadržanih u Aneksu I, biće usvajane u skladu sa procedurom navedenom niže, u članu 14.

Član 13

1. U svrhu primene člana 12, ovim se osniva Komitet za prilagođavanje tehničkom i naučnom progresu (u daljem tekstu: Komitet), koji se sastoji od predstavnika država članica i predstavnika Komisije, kao predsedavajućeg.

2. Komitet će utvrditi svoja pravila rada.

Član 14

1. Kada se primenjuje procedura postavljena ovim članom, materijali će biti upućivani Komitetu od strane predsedavajućeg, na njegovu inicijativu ili po zahtevu predstavnika država članica.

2. Predstavnik Komisije će podneti Komitetu predlog mera koje treba usvojiti. Komitet će predati svoje mišljenje na predlog u roku koji će odrediti predsedavajući prema hitnosti stvari. Odlučiće se većinom od 41 glasa, glasovi država članica važe kako je to određeno članom 148(2) Ugovora. Predsedavajući neće glasati.

3. (a) Komisija će usvojiti predložene mere ako su u skladu sa mišljenjem Komiteta.

(b) Ako predložene mere nisu u skladu sa mišljenjem Komiteta ili nije usvojeno nikakvo mišljenje, Komisija će bez odlaganja proslediti Savetu predlog mera koje treba usvojiti. Savet će delovati kvalifikovanom većinom.

(c) Ako, u roku od tri meseca od predavanja predloga, Savet ne deluje, Komisija će usvojiti predložene mere.

Član 15

U svrhe primene ove Direktive, države članice će dostavljati Komisiji informacije koje se odnose na:

- vode imenovane u skladu sa članom 4 (1) i (2), u formi izvoda,
- reviziju imenovanja određenih voda u skladu sa članom 4 (3),
- odredbe donete radi utvrđivanja novih parametara u skladu sa članom 9,
- primenu odstupanja od vrednosti navedenih u koloni I u Aneksu I.

Uopšte, države članice će dostavljati Komisiji, na njen zahtev, sve informacije potrebne za primenu ove Direktive.

Član 16

1. Države članice će, pet godina nakon početnog imenovanja prema članu 4 (1), i u pravilnim intervalima nakon toga, podnositi detaljan izveštaj Komisiji o imenovanim vodama i njihovim osnovnim karakteristikama.

2. Uz prethodan pristanak dobijen od države članice, Komisija će objaviti dobijene informacije.

Član 17

1. Države članice će doneti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usaglašavanje sa ovom Direktivom u roku od dve godine od njenog usvajanja. One će o tome odmah obavestiti Komisiju.

2. Države članice će dostaviti Komisiji tekstove odredbi nacionalnog zakona koje su usvojile u oblasti pokrivenoj ovom Direktivom.

Član 18

Ova Direktiva se upućuje državama članicama.

U Briselu, 18 jula 1978.

Za Savet,
Predsednik
M. LAHNSTEIN

ANEKS I
LISTA PARAMETARA

Parametar	Salmonidne vode		Ciprinidne vode		Metode analiziranja ili kontrole	Minimalna učestalost uzorkovanja i merenja	Primedbe
	G	I	G	I			
1. Temperatura (°C)	<p>1. Temperatura merena nizvodno od mesta termičkog ispuštanja (na ivici zone mešanja) ne sme preći temperaturu u neporemećenim uslovima za više od:</p> <p style="text-align: center;"> 1,5°C 3°C</p> <p>Država članica može odlučiti o izuzecima ograničenim geografskim prostorom u posebnim okolnostima ako nadležni organ može dokazati da nema štetnih posledica za uravnoteženi razvoj riblje populacije</p> <p>2. Termička ispuštanja ne smeju prouzrokovati da temperatura nizvodno od tačke ispuštanja (na ivici zone mešanja) premaši:</p> <p style="text-align: center;"> 21,5 (0) 28 (0) 10 (0) 10 (0)</p> <p>Temperaturna granica od 10°C primenjuje se samo u periodu uzgoja vrsta koje zahtevaju hladnu vodu za reprodukciju i samo za vode u kojima može biti takvih vrsta</p> <p>Temperaturne granice mogu ipak biti premašene za 2% vremena</p>				Termometrija	Nedeljno, uzvodno i nizvodno od mesta termičkog ispuštanja	Nagle varijacije temperatura treba izbegavati
2. Rastvoreni kiseonik (mg/l O₂)	50% ≥ 9 100% ≥ 7	50% ≥ 9 Kada konc. O ₂ padne ispod 6mg/l, država članica primeniće odredbe čl. 7(3). Nadležni organ mora dokazati da ova situacija nema štetne posledice na uravnotežen razvoj riblje	50% ≥ 8 (100% ≥ 5)	50% ≥ 7 Kada konc. O ₂ padne ispod 4mg/l, država članica primeniće odredbe čl. 7(3). Nadležni organ mora dokazati da ova situacija nema štetne posledice na uravnotežen razvoj riblje	Winklerova metoda ili specifične elektrode (elektro-hemijski metod)	Mesečno najmanje jedan uzorak koji predstavlja uslove niskog sadržaja kiseonika na dan uzorkovanja Međutim, ako se sumnja na velike dnevne varijacije, uzeće se najmanje dva uzorka u jednom danu	

Parametar	Salmonidne vode		Ciprinidne vode		Metode analiziranja ili kontrole	Minimalna učestalost uzorkovanja i merenja	Primedbe
	G	I	G	I			
		populacije		populacije			
3. pH		6 do 9(0) (¹)		6 do 9(0) (¹)	Elektrometrijska kalibracija pomoću dva rastvora sa poznatim pH vrednostima, bolje sa obe strane i blisko merenoj pH vrednosti	Mesečno	
4. Suspendovane materije (mg/l)	≤ 25 (0)		≤ 25 (0)		Filtracija kroz 0,45 µm membranu ili centrifugiranje (min. 5 min, prosečno ubrzanje od 2800 do 3200g) sušenje na 105°C i merenje		Prikazane vrednosti su prosečne koncentracije i ne primenjuju se na suspendovane materije sa štetnim hemijskim svojstvima.
5. BPK₅ (mg/l O₂)	≤ 3		≤ 6		Određivanje O ₂ Winklerovom metodom pre i nakon 5-dnevne inkubacije u mraku pri 20 ⁰ C ±1 ⁰ C (nitrifikacija ne treba da bude sprečena)		
6. Ukupan fosfor(mg/l P)					Molekularna apsorpciona spektrofotometrija		U slučaju jezera prosečne dubine između 18 i 300m, može se primeniti sledeća formula: $L \leq 10 \frac{Z}{T_w} (1 + \sqrt{T_w})$ gde je: L = opterećenje izraženo kao mg P po m ² površine jezera u jednoj godini Z = srednja dubina jezera u metrima T _w = teoretsko vreme obnove vode je-zera u godinama U drugim slučajevima, gra-

Parametar	Salmonidne vode		Ciprinidne vode		Metode analiziranja ili kontrole	Minimalna učestalost uzorkovanja i merenja	Primedbe
	G	I	G	I			
							nične vrednosti od 0,2 mg/l za salmonidne i 0,4 mg/l za ciprinidne vode, izražene kao PO ₄ , mogu se smatrati indikativne radi smanjenja eutrofikacije
7. Nitriti (mg/l NO ₂)	≤ 0,01		≤ 0,03		Molekularna apsorpciona spektrofotometrija		
8. Fenolna jedinjenja (mg/l C ₆ H ₅ OH)		(²)		(²)	Po ukusu		Ispitivanje po ukusu vršiče se samo ako se pretpostavlja prisustvo fenolnih jedinjenja
9. Naftni ugljovodonici		(³)		(³)	Vizuelno Po ukusu	Mesečno	Vizuelno ispitivanje vršiče se jednom mesečno, uz ispitivanje po ukusu samo ako se pretpostavlja prisustvo ovih jedinjenja
10. Nejonizovani amonijak (mg/NH ₃)	≤ 0,005	≤ 0,025	≤ 0,005	≤ 0,025	Molekularna apsorpciona spektrofotometrija uz indofenol plavo ili Neslerov metod sa istovremenim određivanjem pH i temperature	Mesečno	Vrednosti nejonizovanog amonijaka mogu se premašiti u vidu malih pikova dnevno
11. Ukupni amonijum (mg/NH ₄)	Da bi se smanjio rizik od toksičnosti nejonizovanog amonijaka, potrošnje kiseonika zbog nitrifikacije i eutrofikacije, koncentracija ukupnog amonijaka ne sme da premaši:						
	≤ 0,04	≤ 1 (⁴)	≤ 0,2	≤ 1 (⁴)			
12. Ukupni zaostali hlor (mg/l HOCl)		≤ 0,005		≤ 0,005	DPD-metod (dietil- <i>p</i> -fenilendiamin)	Mesečno	I-vrednost odgovara pH=6. Više koncentracije ukupnog hlora mogu se očekivati ako je pH viši
13. Ukupni cink (mg/l Zn)		≤ 0,3		≤ 1,0	Atomska apsorpciona spektrometrija	Mesečno	I-vrednost odgovara tvrdoći vode od 100 mg/l CaCO ₃ . Za tvrdoće od 10 do 500

Parametar	Salmonidne vode		Ciprinidne vode		Metode analiziranja ili kontrole	Minimalna učestalost uzorkovanja i merenja	Primedbe
	G	I	G	I			
							mg/l odgovarajuće granične vrednosti mogu se naći u Aneksu II
14.Rastvoreni bakar (mg/l Cu)	≤ 0,04		≤ 0,04		Atomska apsorpci-ona spektrometrija		I-vrednost odgovara tvrdoći vode od 100 mg/l CaCO ₃ . Za tvrdoće od 10 do 300 mg/l odgovarajuće granične vrednosti mogu se naći u Aneksu II

- (1) Veštačke varijacije pH s obzirom na prirodne vrednosti neće premašiti $\pm 0,5$ pH jedinice u okviru granica od 6,0 do 9,0 ukoliko ove varijacije ne povećaju štetnost drugih supstanci prisutnih u vodi.
- (2) Fenolna jedinjenja ne smeju biti prisutna u takvim koncentracijama da negativno utiču na ukus riba.
- (3) Naftni derivati ne smeju biti prisutni u vodi u takvim količinama da:
 - formiraju vidljivi film na površini vode ili prevlake na obalama vodotoka i jezera,
 - prenose prepoznatljivi »uglјovodnonični« ukus ribama,
 - izazivaju štetan uticaj u ribama.
- (4) Država članica može utvrditi vrednost višu od 1 mg/l u posebnim geografskim i klimatskim uslovima i naročito u slučajevima niske temperature vode i smanjene nitrifikacije ili ako nadležni organ može dokazati da nema štetnih posledica za uravnotežen razvoj riblje populacije.

Opšte primedbe:

Treba uočiti da parametarske vrednosti navedene u ovom Aneksu pretpostavljaju da su i drugi parametri, pomenuti ili ne u ovom Aneksu, poželjni. Ovo podrazumeva da su koncentracije drugih štetnih supstanci vrlo niske.

Ako su dve ili više štetnih supstanci prisutne u smeši, zajedničko dejstvo (dodatno, sinergističko ili antagonističko) može biti značajno.

G – preporučeno

I – obavezno

(0) – odstupanja su moguća u skladu sa članom 11.

ANEKS II

POJEDINOSTI VEZANE ZA UKUPAN CINK I RASTVORENI BAKAR

Ukupan cink

(vidi Aneks I, Br. 13, kolona »primedbe«)

Koncentracija cinka (mg/l Zn) za različite tvrdoće vode od 10 do 500 mg/l CaCO₃:

	Tvrdoća vode (mg/l CaCO ₃)			
	10	50	100	500
Salmonidne vode (mg/l Zn)	0,03	0,2	0,3	0,5
Ciprinidne vode (mg/l Zn)	0,3	0,7	1,0	2,0

Rastvoreni bakar

(vidi Aneks I, Br. 14, kolona »primedbe«)

Koncentracija rastvorenog bakra (mg/l Cu) za različite tvrdoće vode od 10 do 500 mg/l CaCO₃:

	Tvrdoća vode (mg/l CaCO ₃)			
	10	50	100	500
mg/l Cu	0,005 ⁽¹⁾	0,022	0,04	0,112

⁽¹⁾ prisustvo riba u vodi koja sadrži više koncentracije bakra može ukazivati na dominantnost rastvorenih organo-bakarnih kompleksa.